

Europas grønne omstilling krever flere kabler, norsk kraftpris påvirkes uansett, så Norge kan tape på å ikke bygge flere kabler selv.

Kraftutveksling

Hovedbudskap

- Norge er en del av et felleseuropeisk kraftmarked, og kraftprisen i Norge påvirkes av kabler mellom land i Europa uavhengig av om slike bygges til/fra Norge.
- For at Europa skal nå målet om klimanøytralitet innen 2050, må det bygges nytt nett mellom land i Europa tilsvarende 91 NorthConnect-kabler frem til 2040. 25 av disse er allerede under utvikling.
- Hvis det ikke bygges nye kabler fra Norge, risikerer vi å bare få prisøkning som følger av virkningen av nytt europeisk nett, men gå glipp av verdiskapingen som oppstår i samspillet mellom norsk regulerbar vannkraft og økende andel væravhengig fornybar kraftproduksjon i våre naboland.

Bakgrunn

- Norge er en del av et pan-europeisk kraftmarked som i dag består av 22 land, og som skal utvides til 27 land i 2020. Dette felles kraftmarkedet vil da omfatte ca. 95% av alt strømforbruket i EU.
- Hver dag beregnes kraftprisen time for time kommende døgn i et felles system. Kraftprisen i Norge påvirkes derfor av kabler og nett mellom land, uavhengig om disse bygges fra Norge.
- Den europeiske energiomstillingen med elektrifisering basert på væravhengig vind- og solkraft, vil kreve et enda mer velintegreert marked og flere kraftlinjer over landegrensene. Det er umulig for Europa å nå sine klimamål hvis hvert land skal stå alene.
- For å realisere *Green Deal* (EUs "grønne giv") mener ENTSO-E (foreningen av europeiske sentralnettselskaper) at det må bygges nytt nett mellom land i Europa tilsvarende 128.000 megawatt (MW) eller 91 NorthConnect-kabler frem til 2040. 25 av disse (35.000 MW) er allerede under utvikling. I sum tilsvarer dette omtrent 3 kabler per år. Som følge av denne utviklingen vil norsk kraftpris uansett bli stadig mer påvirket av kraftprisen i andre land.
- Norges regulerbare vannkraft representerer et evigvarende, naturgitt fortrinn. Verdien av denne regulerbarheten blir større desto større andel uregulert vind- og solkraft den er knyttet til. Dette skyldes evnen til å absorbere billig overskuddskraft i perioder med mye vind/sol og høy kapasitet til å dekke etterspørsel i perioder med høyt forbruk og mindre vind/sol.
- En økning i kraftutveksling fra Norge vil skape verdier, men også bidra til en mer klimavennlig omstilling fordi sol- og vindkraft kan eksporteres til Norge når det blåser eller er mye sol, og Norge kan eksportere regulerbar vannkraft når det er lite vind/sol.
- Det bør derfor legges til rette for økt kraftutveksling direkte fra Norge. Hvis ikke vil vi kun få prisøkning som følge av den europeiske netttbyggingen, men går glipp av verdiskapingsmulighetene.

Nøkkeltall / Fakta

- Det europeiske kraftmarkedet Norge er en del av, består av 22 land og skaper verdier for over 1 milliard euro/år.
- Norge er koblet til Norden og Europa gjennom om lag 7300 megawatt (MW) overføringskapasitet etter at nye kabel Tyskland er kommet i drift i 2020.
- En rapport fra ENTSOE sier at det må bygges 128 000 MW overføringskapasitet frem til 2040 for å realisere Green Deal.

Mer informasjon

- Kabler og kraftutveksling: <https://www.energinorge.no/politiskesaker/mellomlandskabler/>
- ENTSO-E sin studie om nytt nettbetbehov i Europa: <https://bit.ly/ENTSOE2020>
- EUs grønne giv: <https://energiogklima.no/tema/europeisk-groenn-giv/>

13. oktober 2020